กำราบหวัดร้ายด้วยฟ้าทะลายโจร

นำเสนอเมื่อ : 31 ก.ค. 2552

ฟ้าทะลายโจรเป็นยาที่มีความหมายในตัวเองไม่น้อย เพราะแม้แต่ชื่อก็บอกอยู่แล้วว่า ฟ้าประทานมาให้ปราบโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ซึ่งเปรียบเสมือนเหล่าโจรร้าย ส่วนในภาษาจีนกลาง ยาตัวนี้มีชื่อว่า "ชวนซิเหลียน" แปลว่า "ดอกบัวอยู่ในหัวใจ" ซึ่งมีความหมายสูงส่งมาก วงการแพทย์จีนได้ยกฟ้าทะลายโจรขึ้นทำเนียบ เป็นยาตำราหลวงที่มีสรรพคุณโดดเด่นมากตัวหนึ่ง ที่สำคัญคือสามารถใช้เป็นยาเดี่ยวเพียงตัวเดียวก็มีฤทธิ์แรงพอที่จะรักษาโรคได้ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่หาได้ยากในสมุนไพรตัวอื่น ชื่ออื่นๆ ของฟ้าทะลายโจรได้แก่ หญ้ากันงู (สงขลา) น้ำลายพังพอน ฟ้าสาง (พนัสนิคม) เขยตายยายคลุม สามสิบดี (รอยเอ็ด) เมฆทะลาย (ยะลา) ฟ้าสะทาน (พัทลุง)

ความปลอดภัย

ฟ้าทะลายโจรมีการทดสอบความเป็นพิษที่ครบถ้วนทั้ง 3 ระยะ ได้แก่ พิษเฉียบพลัน พิษกึ่งเรื้อรัง และพิษเรื้อรัง พบว่าฟ้าทะลายโจรมีความปลอดภัยในการรับประทานในระยะยาว ข้อควรรู้เกี่ยวกับตำรับยา สารแอนโดรกราโฟไลด์ (andrographolide) สารในต้นฟ้าทะลายโจร ละลายในแอลกอฮอร์ได้ดีมาก ละลายในน้ำได้น้อย ดังนั้นยาทิงเจอร์ หรือยาดองเหล้าฟ้าทะลายโจร จึงมีฤทธิ์แรงที่สุด ยาชงมีฤทธิ์แรงรองลงมา ยาเม็ดมีฤทธิ์อ่อนที่สุด

ตามทฤษฎีการแพทย์แผนไทย และแผนจีนจัด**ฟ้าทะลายโจร**เป็นยารสเย็น หมายถึง เมื่อรับประทานฟ้าทะลายโจรแล้วทำให้อุณหภูมิในร่างกายลดลง จึงนำมาใช้เป็นยาลดไข้ ซึ่งเมื่อรับประทานยาเย็นติดต่อกันนานๆ แต่นานเท่าใด ในทางการแพทย์ไม่สามารถระบุได้เนื่องจากขึ้นกับธาตุพื้นฐานของร่างกาย ถ้าร่างกายมีความเย็นมากก็อาจเกิดได้เร็ว แต่ถ้าร่างกายมีความร้อนสะสมมากก็อาจจะเกิดช้า) ก็อาจจะทำให้เกิดภาวะความดันโลหิตต่ำ แขนขาชา กล้ามเนื้ออ่อนแรง หรือความเข้มข้นของเลือดลดลง อาการต่างๆ เหล่านี้สามารถกลับมาสู่ปกติได้เมื่อหยุดรับประทานยารสเย็น ซึ่งจากรายงานการวิจัยต่างๆ ของฟ้าทะลายโจรก็ไม่พบผลข้างเคียงดังกล่าว

ข้อบ่งใช้

ฟ้าทะลายโจรควรใช้เมื่อมีอาการของหวัดอาการใดอาการหนึ่ง เช่น เจ็บคอ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ หรือมีน้ำมูก โดยอาการเจ็บคอรับประทานครั้งละ 3-6 กรัมวันละ 4 ครั้ง ส่วนการบรรเทาอาการหวัดให้รับประทานครั้งละ 1.5-3 กรัมวันละ 4 ครั้ง โดยแนะนำให้รับประทานติดต่อกันไม่เกิน 7 วัน หากอาการไม่ดีขึ้นควรรีบไปพบแพทย์

สรรพคุณ

- ระงับอาการอักเสบ หลอดลมอักเสบ ขับเสมหะ
- รักษาอาการปวดท้อง ท้องเสีย บิด และกระเพาะลำไส้อักเสบ
- เป็นยาขมเจริญอาหาร

ข้อห้ามใช้

-ในผู้ป่วยที่มีอาการเจ็บคอเนื่องจากติดเชื้อ Streptococcus group A ซึ่งการติดเชื้อแบคทีเรียกลุ่มนี้อาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนตามมา เช่น ไข้รูห์มาติค โรคหัวใจรูห์มาติค และไตอักเสบ

-ในผู้ป่วยที่มีประวัติเป็นโรคไตอักเสบเนื่องจากเคยติดเชื้อ Streptococcus group A

-ในผู้ป่วยที่มีประวัติเป็นโรคหัวใจรูห์มาติค

-ในผู้ป่วยที่มีอาการเจ็บคอเนื่องจากมีการติดเชื้อแบคทีเรีย และมีอาการรุนแรง เช่น มีตุ่มหนองในคอ มีไข้สูง หนาวสั่น

ข้อควรระวัง

-ฟ้าทะลายโจรอาจทำให้เกิดอาการปวดท้อง ท้องเดิน ปวดเอว หรือวิงเวียนศีรษะ ใจสั่น ในผู้ป่วยบางราย หากมีอาการดังกล่าว ควรหยุดใช้ฟ้าทะลายโจร

-หากใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน อาจทำให้แขนขามีอาการชาหรืออ่อนแรง

-หากใช้ฟ้าทะลายโจรติดต่อกัน 3 วัน แล้วไม่หาย หรือมีอาการรุนแรงขึ้นระหว่างใช้ยา ควรหยุดใช้และไปพบแพทย์

-สตรีมีครรภ์ไม่ควรใช้ฟ้าทะลายโจร การที่ห้ามใช้ในสตรีตั้งครรภ์และให้นมบุตร เนื่องจากมีการศึกษาในหนูทดลองพบว่าน้ำต้มฟ้าทะลายโจรมีผลทำให้หนูแท้งได้

แม้ว่าฟ้าทะลายโจรจะมีประโยชน์ในการรักษาโรคอย่างกว้างขวาง และดูเหมือนจะมีพิษน้อย แต่เนื่องจากเป็นยาเย็นจัด การกินฟ้าทะลายโจรรักษาโรคนานๆ ติดต่อกันหลายปีอาจจะเกิดอาการข้างเคียงได้ เช่น มีอาการท้องอืด อาหารไม่ย่อย แขนขาไม่มีแรง เป็นต้น

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลสุขภาพกรุงเทพ

http://www.bangkokhospital.com

http://www.bangkokhealth.com

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ